

Ofer Bar-Yosef (1937–2020)
in Memoriam

OFER BAR-YOSEF
29TH OF AUGUST 1937 – 14TH OF MARCH 2020

We still cannot agree with a fact that Ofer Bar-Yosef has passed away. An outstanding scholar, master in the world's Stone Age archaeology, and at the same time a warm-hearted colleague, and a friend.

Born in Jerusalem, after his military service he studied archaeology/prehistory at the Jerusalem's Hebrew University where he has worked since 1967. In 1970, he defended his PhD to become a professor of prehistoric archaeology in 1979. In 1988, he moved to the United States to Harvard University, where, besides being the Professor of Prehistory, he accepted the duties of the Curator of the Department of Palaeolithic Archaeology at Peabody Museum of Archaeology and Ethnology. During his career, he also obtained honorary degrees at the Ben Gurion University of the Negev and the University of Bordeaux. In America, he was a member of the US National Academy of Science and the Society for American Archaeology.

Ofer's professional interests concentrated on the crucial problems of the whole Stone Age, covering the time span from the Lower Palaeolithic up to the Neolithic periods. Along with his team, he excavated the Ubeidiya site which yielded one of the oldest out of Africa hominin remains in an archaeological context, dating from *ca* 1.4 million years. During the 1970s, 1980s, and 1990s of the 20th century he was a leader of numerous teams ex-

cavating the key Palaeolithic cave sites of the Near East: Kebara, Quafzeh, and Hayonim, among others. These works made it possible to establish detailed sequences regarding the Modern Man – Neanderthal relationships. Then he extended his fieldwork on the same subject to Turkey, Georgia, the Czech Republic, and finally China. Parallely, he conducted a great many expeditions excavating the Near Eastern Early Neolithic sites. The number of his collaborators is uncountable.

He is the author of many more than 400 publications, including some 25 books he wrote or edited. Always calm but ready to discuss. With a special sense of humour.

Karol Szymczak reminisces: 'I knew Ofer personally already for some time when I met him during some big conference. To show him my respect and pleasure, I said to him: "Oh, Professor Bar-Yosef, it is so nice to see you!"'. He looked at me with his firmly peaceful, slightly ironical glance, and said: "Karol, do not call me Professor. Call me Ofer. Even my students do that."

He died at his home in Kefar Sava, Israel.

Ofer, thank you for being with us, though it was too short. We miss you.

Stefan Karol Kozłowski, Karol Szymczak
 24th of October 2021

OFER BAR-YOSEF
29 SIERPANIA 1937 – 14 MARCA 2020

Wciąż nie możemy pogodzić się z odejściem od nas Ofer Bar-Yosefa. Ponadprzeciętnego, wybitnego naukowca, archeologa zajmującego się głównie światową epoką kamienia, jednocześnie serdecznego kolegi, przyjaciela.

Urodzony w Jerozolimie, po odbyciu służby wojskowej rozpoczął studia archeologiczne na miejscowym Uniwersytecie Hebrajskim, gdzie od 1967 podjął pracę. Doktorat obronił tam w 1970, a w 1979 otrzymał

mianowanie na profesora archeologii prehistorycznej. W 1988 przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie na Uniwersytecie Harvarda przyjął posadę profesora prehistorii, a także kuratora Działu Paleolitu uniwersyteckiego Peabody Museum of Archaeology and Ethnology. W czasie dalszej kariery otrzymał doktoraty honorowe na Uniwersytecie Ben Guriona oraz Uniwersytecie w Bordeaux. W Stanach Zjednoczonych był m.in. człon-

kiem US National Academy of Science i Society for American Archaeology.

Jego zainteresowania zawodowe skoncentrowane były na kluczowych zagadnieniach związanych z całą epoką kamienia, obejmując okres od najwcześniejszego paleolitu aż po neolit. Wraz z prowadzonym przez siebie zespołem eksplorował stanowisko Ubeidiya, które dostarczyło jednych z najstarszych znanych spoza Afryki szczątków wczesnych hominidów w kontekście archeologicznym, datowanych na ok. 1,4 miliona lat. W latach siedemdziesiątych, osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. kierował licznymi ekspedycjami badającymi kluczowe stanowiska jaskiniowe Bliskiego Wschodu, m.in. Kebarę, Quafzeh czy Hayonim. Prace te pozwoliły na ustalenie szczegółowej sekwencji chronologicznej dotyczącej koegzystencji człowieka współczesnego i neandertalczyka. Potem badania nad podobną problematyką rozszerzył na Turcję, Gruzję, Czechy, a w końcu Chiny. Równolegle prowadził szereg ekspedycji badających bliskowschodnie stanowiska wczesnoneolityczne. Liczby

badaczy, z którymi bezpośrednio współpracował, nie da się oszacować.

Jest autorem ponad 400 publikacji, w tym około 25 książek, które napisał lub zredagował. Zawsze spokojny, lecz gotów do dyskusji. O charakterystycznym poczuciu humoru.

Jak wspomina Karol Szymczak: *Poznałem Oferę osobiście już nieco wcześniej, kiedy zobaczyłem go znów podczas jakiejś większej konferencji. By okazać mu szacunek i radość ze spotkania, zawołałem: – Profesorze Bar-Yosef, to wielka przyjemność spotkać tu pana! Odpowiedział mi ze swym zwykłym, niezachwianym spokojem, jednak lekko ironicznym spojrzeniem: – Karol, nie nazywaj mnie profesorem. Mów mi Ofer, jak wszyscy, nawet studenci.*

Zmarł w swoim izraelskim domu w Kefar Sava.

Ofer, dzięki, że byłeś z nami, choć szkoda, że tak krótko. Tęsknimy.

Stefan Karol Kozłowski, Karol Szymczak
24 października 2021